

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2024

937/2024

Laki merituulivoimasta talousvyöhykkeellä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan tuulienergian hyödyntämiseen ja siihen tähtäävään tutkimukseen Suomen talousvyöhykkeellä. Tuulienergian hyödyntämiseen liittyvien kaapeleiden ja putkien asentamiseen ja käyttöön ja niihin liittyvään, 2 §:ssä tarkoitetun talousvyöhykkeen merituulivoima-alueen ulkopuolella tapahtuvaan tutkimukseen sovelletaan kuitenkin Suomen talousvyöhykkeestä annetun lain (1058/2004), jäljempänä *talousvyöhykelaki*, 6 §:ää.

2 luku

Kilpailutus

2 §

Talousvyöhykkeen merituulivoima-alue

Valtioneuvosto voi tehdä päätöksen Suomen talousvyöhykkeellä sijaitsevan alueen osoittamisesta tuulienergian hyödyntämistä koskevaan käyttöön (*talousvyöhykkeen merituulivoima-alue*), sen kilpailuttamisesta ja alueen hyödyntämistä koskevista ehdoista. Talousvyöhykkeen merituulivoima-alueen valinnassa on otettava huomioon yhteiskunnan kokonaisuus.

3 §

Tuulienergian hyödyntämisoikeus

Oikeus hyödyntää talousvyöhykkeen tuulienergiaa ja tehdä siihen tähtäävää tutkimusta edellyttää valtioneuvoston lupaa (*hyödyntämislupa*). Oikeus hakea hyödyntämislupaa ratkaistaan kilpailutuksella.

4 §

Kilpailutuksen järjestäminen

Talousvyöhykkeen merituulivoima-alueen kilpailutuksen järjestää Energiavirasto. Kilpailutus tulee järjestää tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla. Energiaviraston tulee tiedottaa määräajoista ja muista seikoista, joilla on olennaista merkitystä kilpailutuksessa ja tarjousten tekemisessä.

Tarkempia säännöksiä kilpailutuksen järjestämisestä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

5 §

Kilpailutusmenettely

Kilpailutusmenettelyssä Energiavirasto määrittää kilpailutuksen voittajan ja toiseksi sijoittuvan vertaamalla tarjousten hinta-laatusuhdetta siten, että tarjoajat saavat pisteitä sekä tarjoamastaan hyödyntämismaksusta että laadullisista tekijöistä. Laadulliset tekijät voivat koskea tarjoajan taloudellista tilaa, kokemusta, osaamista ja muuta kykyä edistää hanketta, hankkeen ympäristövaikutuksia, hankkeen hyväksyttävyyden edistämistä, energiajärjestelmän joustavuuden edistämistä, turvallisuutta sekä Euroopan unionin lainsäädännössä edellytettäviä seikkoja.

Jos samanaikaisesti järjestetään yhtä useamman talousvyöhykkeen merituulivoima-alueen kilpailutus, yhteisö, yritys tai niiden ryhmittymä voi voittaa:

1) vain yhden kilpailutuksen, jos yhteisöllä, yrityksellä tai sen konserniyrityksellä, tai tarjoajan ollessa ryhmittymä, sen muodostavilla yhteisöillä, yrityksillä tai niiden konserniyrityksillä, on yksin tai yhdessä kaksi hyödyntämislupaa sellaisille talousvyöhykkeen merituulivoima-alueille, joilla ei ole otettu tuulivoimapuistoa suunniteltuun käyttöön;

2) korkeintaan kaksi kilpailutusta, jos yhteisöllä, yrityksellä tai sen konserniyrityksellä, tai tarjoajan ollessa ryhmittymä, sen muodostavilla yhteisöillä, yrityksillä tai niiden konserniyrityksillä, on yksi hyödyntämislupa sellaiselle talousvyöhykkeen merituulivoima-alueelle, jolla ei ole otettu tuulivoimapuistoa suunniteltuun käyttöön.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan:

1) säätää esivalintakriteereistä, joilla pisteytettävien tarjousten määrää karsitaan;

2) säätää tarjottavalle hyödyntämismaksulle minimitaso, jonka alittavalla tarjouksella ei voi voittaa kilpailutusta tai sijoittua siinä toiseksi;

3) antaa tarkempia säännöksiä kilpailutusmenettelystä, tarjousten arvioinnista, tarjottavasta hyödyntämismaksusta ja valintakriteereistä;

4) säätää voittajan ja toiseksi sijoittuvan ratkaisutavasta tasatilanteessa.

Energiaviraston on tehtävä kilpailutuksen tuloksesta kirjallinen päätös.

6 §

Tarjous

Kilpailutukseen osallistumiseksi on toimitettava tarjous Energiavirastolle sähköisesti viimeistään Energiaviraston ilmoittamana määräpäivänä ja sen ilmoittamalla tavalla. Tarjous koostuu tarjotusta hyödyntämismaksusta, laadullisten tekijöiden arvioinnissa tarvittavista tiedoista sekä muista osallistujaa ja sen toimintaa koskevista tiedoista, jotka ovat tarpeen tarjousten arvioinnissa.

Tarjoaja ei määräpäivän jälkeen saa muuttaa tarjoustaan oma-aloitteisesti eikä peruuttaa tarjoustaan. Jos samanaikaisesti järjestetään yhtä useamman talousvyöhykkeen merituulivoima-alueen kilpailutus ja tarjoaja osallistuu useamman alueen kilpailutukseen kuin tarjoaja 5 §:n 2 momentin rajauksen mukaan voisi voittaa, tarjouksessa on ilmoitettava alueiden ensisijaisuusjärjestys.

Tarjouksesta ja sen sisällöstä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

7 §

Kilpailutukseen osallistuminen

Oikeus osallistua kilpailutukseen on yrityksellä, yhteisöllä ja niiden ryhmittymällä. Osallistujalla on oltava riittävä osaaminen, kokemus, luotettavuus ja taloudelliset valmiudet merituulivoimahankkeen edistämiseen. Kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 6 §:ssä tarkoitetusta konsernista kilpailutukseen saa osallistua yksin tai osana ryhmittymää vain yksi yritys.

Oikeutta osallistua kilpailutukseen yksin tai osana ryhmittymää ei ole, jos yhteisöllä, yrityksellä tai sen konserniyrityksellä on yksin tai yhdessä vähintään kolme hyödyntämislupaa sellaisille talousvyöhykkeen merituulivoima-alueille, joilla ei ole otettu tuulivoimapuistoa suunniteltuun käyttöönsä, tai jos yhteisö, yritys tai sen konserniyritys on aiemmin voittanut kilpailutuksen, joka koskee suurimmalta osaltaan kilpailutettavana olevaa talousvyöhykkeen merituulivoima-alueita, mutta ei ole ottanut alueella tuulivoimapuistoa suunniteltuun käyttöönsä.

Kilpailutuksen osallistujat eivät saa tehdä kilpailutukseen liittyvää kiellettyä yhteistyötä. Kiellettyinä yhteistyönä pidetään:

- 1) tarjousten sisältöä koskevien sopimusten tekemistä;
- 2) tarjousten sisältöä koskevaa tietojen vaihtoa kilpailutuksen aikana tai ennen sitä;
- 3) muuta osallistujien välistä toimintaa, jonka tarkoituksena on vaikuttaa kilpailutuksen kulkuun ja lopputulokseen, kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua toimintaa.

Tarkempia säännöksiä kilpailutukseen osallistumisen edellytyksistä ja osallistujalta edellytettävistä valmiuksista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

8 §

Osallistumismaksu

Kilpailutuksesta aiheutuvien kokonaiskustannusten kattamiseksi kilpailutuksen osallistuja on viimeistään 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuna määräpäivänä velvollinen suorittamaan Energiavirastolle osallistumismaksun, jota ei palauteta. Maksu on suoraan ulosotto-kelpoinen. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

Osallistumismaksun suuruudesta säädetään työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella.

9 §

Osallistumisvakuus

Kilpailutuksen osallistujan on viimeistään 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuna määräpäivänä annettava Energiaviraston hyväksi osallistumisvakuus. Vakuuden määrän on oltava riittävä varmistamaan osallistujan sitoutuminen hankkeen edistämiseen. Jos osallistuja ei ole asettanut vakuutta viimeistään määräpäivänä, Energiaviraston on jätettävä osallistujan tarjous huomiotta.

Vakuudeksi hyväksytään omavelkainen takaus, pantattu talletus taikka vakuus, jonka Energiavirasto saa käyttöönsä vaatimuksen nojalla. Vakuuden antajan on oltava sellainen luotto- tai vakuutuslaitos tai muu ammattimainen rahoituslaitos, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Vakuuden tulee olla voimassa 12 kuukautta 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuna määräpäivästä. Kilpailutuksen voittajan vakuuden tulee kuitenkin olla voimassa siihen asti, että 18 §:ssä tarkoitettu edistämismaksu on asetettu.

Jos vakuuden voimassaoloa jatketaan, uusiminen on tehtävä hyvissä ajoin ennen vakuuden voimassaolon päättymistä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vakuuden määrästä ja sen uusimisen määräajasta.

10 §

Osallistumisvakuuden vapauttaminen ja realisointi

Energiaviraston on vapautettava:

- 1) muiden kuin voittavan tarjouksen tehneiden osallistujien osallistumisvakuudet kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se on tehnyt päätöksen kilpailutuksen tuloksesta;
- 2) voittaneen tarjouksen tehneen osallistujan osallistumisvakuus, kun voittajan hanketta koskeva, 18 §:ssä tarkoitettu edistämismvakuus on annettu;
- 3) toiseksi sijoittuneen 16 §:n mukaisesti asettama uusi osallistumisvakuus, kun toiseksi sijoittuneen hanketta koskeva, 18 §:ssä tarkoitettu edistämismvakuus on annettu;
- 4) kaikkien osallistuneiden osallistumisvakuudet, kun se on tehnyt päätöksen kilpailutuksen keskeyttämisestä.

Jos kilpailutuksen voittaja tai uuden osallistumisvakuuden asettanut toiseksi sijoittunut on laiminlyönyt velvollisuutensa huolehtia osallistumisvakuutensa voimassaolosta, ei ole hakenut hyödyntämislupaa 16 §:ssä säädettyssä ajassa, ei ole antanut edistämismvakuutta 18 §:n 1 momentissa säädettyssä ajassa tai jos valtioneuvosto on tehnyt kielteisen hyödyntämislupapäätöksen, Energiavirastolla on oikeus ryhtyä osallistumisvakuuden realisointiin.

11 §

Poissulkemisperusteet

Mitä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016), jäljempänä *hankintalaki*, 80, 81, 88 ja 171 §:ssä säädetään, sovelletaan myös Energiavirastoon sen järjestäessä kilpailutusta.

Energiaviraston tulee sulkea osallistuja kilpailutuksen ulkopuolelle, jos sen omistus muuttuu kilpailutuksen aikana siten, ettei se enää täytä kilpailutukseen osallistumisen edellytyksiä. Jos kilpailutukseen osallistuu kirjanpitolain 1 luvun 6 §:ssä tarkoitetusta konsernista useampi kuin yksi yritys, Energiaviraston tulee sulkea ne kaikki kilpailutuksen ulkopuolelle.

Energiavirasto voi sulkea osallistujan kilpailutuksen ulkopuolelle, jos se on antanut oleellisesti vääriä tietoja kilpailutuksen kannalta merkityksellisistä seikoista tai tehnyt 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua kiellettyä yhteistyötä.

Poissulkemispäätös voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta, jollei muutoksenhakutuomioistuimella ole toisin määrää.

12 §

Velvollisuus ilmoittaa Energiavirastolle muutoksista

Kilpailutuksen osallistujan on ilmoitettava välittömästi Energiavirastolle sen osakeomistuksessa tapahtuneista vähäistä suuremmista muutoksista, vastaavassa tosiasiallisessa vaikutusvallassa tapahtuneista muutoksista, muutoksista sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistössä tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävissä henkilöissä sekä muista muutoksista, jotka saattavat vaikuttaa kilpailutukseen.

937/2024

13 §

Kilpailutuksen keskeyttäminen

Energiaviraston on keskeytettävä kilpailutus, jos tarjottavalle hyödyntämismaksulle on säädetty 5 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettu minimitaso eikä se täyty.

14 §

Julkisuus

Tarjousten julkisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999). Asianosaisella ei ole kuitenkaan mainitun lain 11 §:n 1 momentissa säädetystä poiketen oikeutta toisen tarjoajan tai valtion liikesalaisuutta koskeviin tietoihin.

Energiavirasto voi salassapitosäännösten estämättä antaa muun kuin viimeisen kilpailutuskierroksen jälkeen tiedon kunkin annetun tarjouksen euromäärästä sekä euromääräiseen tarjoukseen yhdistetyn tiedon siitä, onko tarjouksen antajalle myönnetty talousvyöhykelain 6 §:n mukainen, merituulivoimaa koskeva hyödyntämisoikeus, joka ainakin osin koskee kilpailutettavaa aluetta.

3 luku

Hyödyntämislupa

15 §

Hyödyntämisluvan myöntäminen

Valtioneuvoston on myönnettävä hyödyntämislupa kilpailutukseen osallistuneelle, jonka tarjous on voittanut kilpailutuksen, jos:

- 1) voittaja on toimittanut lupahakemuksen 16 §:ssä tarkoitettussa ajassa ja 9 §:ssä tarkoitettu osallistumisvakuus on voimassa;
- 2) voittaja on toimittanut hakemuksen arvioimiseksi tarvittavat tiedot;
- 3) luvan myöntämisen ei arvioida vaarantavan kansallista turvallisuutta; ja
- 4) ei ole ilmennyt, että voittaja olisi antanut kilpailutuksessa vääriä tai puutteellisia tietoja kilpailutuksen lopputuloksen kannalta olennaisista seikoista taikka että voittajan kyky toimia kilpailutukseen annetun tarjouksen mukaisesti olisi olennaisesti heikentynyt.

Hyödyntämislupaa ei kuitenkaan voida myöntää ryhmittymälle. Jos kilpailutuksen voittaja on ryhmittymä, hyödyntämislupa voidaan myöntää pelkästään kaikista ryhmittymän jäsenistä muodostetulle yritykselle tai yhteisölle.

Hyödyntämislupa voidaan myöntää ehdollisena, vaikka 5 §:n 4 momentissa tarkoitettu päätös kilpailutuksen tuloksesta ei ole lainvoimainen. Hyödyntämislupaa ei voida kuitenkaan myöntää, jos kilpailutuksen tulosta koskevaan päätökseen on vaadittu oikaisua eikä oikaisuvaatimukseen ole annettu päätöstä.

Mitä tässä pykälässä säädetään kilpailutuksen voittajasta, sovelletaan myös kilpailutuksessa toiseksi sijoittuneeseen, jos sillä on oikeus hakea hyödyntämislupaa 16 §:n mukaisesti.

16 §

Hyödyntämislupahakemus

Kilpailutuksen voittajan on haettava hyödyntämislupaa viimeistään neljän kuukauden kuluttua siitä, kun kilpailutuksen tulosta koskeva päätös on saanut lainvoiman. Hyödyntämislupaa voi hakea, vaikka päätös ei ole lainvoimainen.

Jos voittaja ei hae lupaa 1 momentissa tarkoitettussa ajassa, työ- ja elinkeinoministeriön tulee ilmoittaa viipymättä kilpailutuksessa toiseksi sijoittuneelle mahdollisuudesta hakea hyödyntämislupaa. Jos toiseksi sijoittunut haluaa hakea hyödyntämislupaa, sen on viimeistään kuuden kuukauden kuluttua ilmoituksen tiedoksisaannista haettava lupaa ja asetettava uusi osallistumisvakuus Energiaviraston hyväksi. Vakuuden tulee olla voimassa siihen asti, että 18 §:ssä tarkoitettu edistämisyakuus on asetettu. Muutoin toiseksi tulleen uuteen osallistumisvakuuteen sovelletaan 9 §:ää.

Hyödyntämislupahakemus toimitetaan työ- ja elinkeinoministeriöön. Hakemuksessa on esitettävä selvitys, joka on tarpeen 15 §:ssä säädettyjen luvan myöntämisedellytysten täyttymisen varmistamiseksi sekä 17 §:ssä tarkoitettujen lupaehtojen antamista varten.

Tarkempia säännöksiä hakemuksessa esitettävästä selvityksestä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

17 §

Hyödyntämisluvan ehdot

Hyödyntämisluvassa on annettava tarpeelliset ehdot:

- 1) hakijan kilpailutukseen antamaan tarjoukseen sisältyneen tarjotun hyödyntämismaksun maksamisesta;
- 2) hakijan kilpailutukseen antamaan tarjoukseen sisältyneiden laadullisten tekijöiden noudattamisesta;
- 3) hankkeessa noudatettavista määräajoista, muista hankkeen edistymisen kannalta tarpeellisista seikoista sekä niistä raportoinnista;
- 4) hyödyntämiseen liittyvistä tutkimuksista ja niihin liittyvien tietojen toimittamisesta;
- 5) edistämisyakuudesta;
- 6) muista seikoista, jotka ovat turvallisuuden tai talousvyöhykelain mukaan valtiolle kuuluvien oikeuksien tai velvollisuuksien kannalta tarpeellisia, kuin 1–5 kohdassa tarkoitetuista seikoista.

Hyödyntämisluvan nojalla tehtyjen tutkimusten tulokset ja tutkimusaineisto on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle.

Hyödyntämislupa annetaan määräajaksi. Hyödyntämisluvan voimassaoloa voidaan rajata siten, että hyödyntämislupa koskee tietyn määräajan jälkeen vain aluetta, jolle merituulivoimahanke sijoittuu. Hyödyntämisluvassa voidaan määrätä, että tuotettu energia tai osa siitä on tuotava Suomeen.

18 §

Edistämisyakuus

Hyödyntämisluvan haltijan on kolmen kuukauden kuluessa hyödyntämislupapäätöksen antamisesta annettava Energiaviraston hyväksi vakuus merituulivoimahankeeseen aktiivisen kehittämisen ja hyödyntämisluvan laadullisia tekijöitä ja määräaikoja koskevien ehtojen noudattamisen varmistamiseksi. Vakuuden määrän on oltava riittävä varmistamaan luvan haltijan sitoutuminen hankkeen edistämiseen hyödyntämisluvassa määrättyllä tavalla.

Vakuudeksi hyväksytään omavelkainen takaus, pantattu talletus taikka vakuus, jonka Energiavirasto saa käyttöönsä vaatimuksen nojalla. Vakuuden antajan on oltava sellainen luotto- tai vakuutuslaitos tai muu ammattimainen rahoituslaitos, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Vakuuden on oltava voimassa siihen asti, että tuulivoimapuisto on otettu suunniteltuun käyttöön. Jos vakuuden voimassaoloa jatketaan, uusiminen on tehtävä hyvissä ajoin ennen vakuuden voimassaolon päättymistä.

Vakuutta tulee kerryttää vuoden välein hyödyntämisluvassa määrättävään ajankohtaan saakka. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vakuuden määrän laskemisesta ja kerryttämisestä sekä vakuuden uusimisen määräajasta.

19 §

Edistämismaksun vapauttaminen ja realisointi

Energiaviraston on hakemuksesta vapautettava vakuus, kun tuulivoimapuisto on otettu suunniteltuun käyttöön ja hyödyntämisluvan haltija on täyttänyt laadullisia tekijöitä ja määräaikoja koskevat velvoitteensa.

Energiavirastolla on oikeus ryhtyä vakuuden realisointiin, jos hyödyntämislupa on peruttu tai siitä on luovuttu. Energiavirastolla on lisäksi oikeus ryhtyä vakuuden realisointiin kokonaan tai osittain, jos hankkeessa on rikottu hyödyntämisluvan laadullisia tekijöitä tai määräaikoja koskevia ehtoja eikä luvan haltija tilanteessa, jossa rikkomus on korjattavissa, kehotuksesta huolimatta kohtuullisessa määräajassa korjaa menettelyään.

20 §

Hyödyntämismaksu

Hyödyntämisluvan haltija on velvollinen suorittamaan Energiavirastolle hyödyntämismaksun oikeudesta talousvyöhykkeen tuulienergian hyödyntämiseen. Hyödyntämismaksu on luvan haltijan kilpailutukseen antamaan tarjoukseen sisältynyt tarjottu hyödyntämismaksu. Velvollisuutta hyödyntämismaksun maksamiseen ei kuitenkaan ole, jos luvan haltijan tarjoukseen sisältyvä tarjottu hyödyntämismaksu on ollut nolla.

Energiavirasto tulouttaa hyödyntämismaksun valtiolle.

Jos maksua ei suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle määrälle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Maksu on suoraan ulosottokelpoinen. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa.

21 §

Hyödyntämisluvan muuttaminen

Hyödyntämisluvan ehtoja voidaan muuttaa, jos se on tarpeen:

- 1) sen varmistamiseksi, ettei kansallinen turvallisuus vaarannu;
- 2) luvan myöntämisen jälkeen Euroopan unionin säädöksessä tai kansainvälisessä sopimusvelvoitteessa tapahtuneen muutoksen vuoksi;
- 3) luvan myöntämisen jälkeen tapahtuneen toiminnan ulkopuolisten olosuhteiden olennaisen muutoksen vuoksi;
- 4) 17 §:n 3 momentissa tarkoitetun alueen rajaamisen vuoksi.

Hyödyntämisluvan ehtoja voidaan muuttaa myös luvan haltijan hakemuksesta. Ehtoja, jotka koskevat laadullisten tekijöiden noudattamista, voidaan kuitenkin muuttaa vain 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa erityisestä syystä. Hakemus toimitetaan työ- ja elinkeinoministeriölle.

Kansalliseen turvallisuuteen liittyvän tämän pykälän mukaisen päätöksen tekee valtioneuvosto. Muussa tapauksessa päätöksen tekee työ- ja elinkeinoministeriö.

22 §

Hyödyntämisluvan siirtäminen

Valtioneuvosto voi luvan haltijan hakemuksesta siirtää hyödyntämisluvan toiselle yritykselle tai yhteisölle, jos:

- 1) siirron ei arvioida vaarantavan kansallista turvallisuutta; ja
- 2) toimintaa voidaan jatkaa lupaehtojen mukaisena eikä valtioneuvostolla ole perusteita epäillä, ettei siirronsaaja kykenisi niitä noudattamaan.

Luvanhaltija voi pyytää valtioneuvostolta siirtoa koskevan ennakkopäätöksen. Siirto- ja ennakkopäätöshakemus toimitetaan työ- ja elinkeinoministeriölle.

Siirtopäätöksellä kaikki hyödyntämislupaan sisältyvät ja tämän lain hyödyntämisluvan haltijaa koskevat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät siirronsaajalle.

Hyödyntämislupaa ei saa siirtää yritykselle tai yhteisölle, jolla on yksin tai yhdessä konserniyhtiönsä kanssa vähintään kolme hyödyntämislupaa sellaisille talousvyöhykkeen merituulivoima-alueille, joilla ei ole otettu tuulivoimapuistoa suunniteltuun käyttöön.

23 §

Ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuus

Hyödyntämisluvan haltijan on ilmoitettava sen osakeomistuksessa tapahtuneista vähäistä suuremmista muutoksista sekä vastaavassa tosiasiallisessa vaikutusvallassa tapahtuneista muutoksista välittömästi työ- ja elinkeinoministeriölle. Luvanhaltija voi pyytää valtioneuvostolta ennakkopäätöksen osakeomistuksen tai vastaavan tosiasiallisen vaikutusvallan muutoksen vaikutuksesta lupaan.

Luvanhaltijan tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot työ- ja elinkeinoministeriölle hyödyntämislupaan liittyvää siirto-, muutos- ja peruutusharkintaa varten ja Energiavirastolle ja Rajavartiolaitokselle lupapäätöksen noudattamisen valvontaa varten.

24 §

Hyödyntämisluvan peruuttaminen

Valtioneuvosto voi peruuttaa hyödyntämisluvan, jos:

- 1) luvanhaltija on rikkonut tämän lain säännöksiä tai olennaisesti rikkonut hyödyntämisluvan ehtoja eikä kehotuksesta huolimatta kohtuullisessa määräajassa korjaa menettelyään;
- 2) kansallisen turvallisuuden arvioidaan vaarantuvan;
- 3) luvanhaltija on kilpailutuksessa antanut vääriä tai puutteellisia tietoja kilpailutuksen lopputuloksen kannalta olennaisista seikoista;
- 4) luvanhaltija siirtää luvan toiselle 22 §:n vastaisesti;
- 5) luvan nojalla ei harjoiteta toimintaa.

Valtioneuvoston on peruutettava hyödyntämislupa, jos luvanhaltija ei aseta edistämistä vakuutta tai kerrytä sitä 18 §:ssä säädettyssä ajassa eikä kehotuksesta huolimatta kohtuullisessa määräajassa korjaa menettelyään.

25 §

Hyödyntämisluvasta luopuminen

Luvanhaltija voi luopua hyödyntämisluvasta ilmoittamalla asiasta työ- ja elinkeinoministeriölle.

4 luku

Erinäiset säännökset

26 §

Hankintalain soveltaminen

Sen lisäksi mitä 2 luvussa säädetään, sovelletaan kilpailutusmenettelyssä hankintalain 28, 68, 69 ja 82 §:ää, 92 §:n 2–4 momenttia, 120 ja 121 §:ää sekä 123 §:n 1–2 momenttia.

Sen lisäksi mitä 3 luvussa säädetään, sovelletaan hyödyntämislupaprosessiin ja hyödyntämislupaan, mitä hankintalain 77 §:n 2 momentissa, 117 ja 120 §:ssä, 129 §:n 1 momentissa sekä 136 ja 137 §:ssä säädetään hankintamenettelystä, hankintasopimuksesta ja käyttöoikeussopimuksesta.

Energiavirastoon sovelletaan, mitä hankintalain 172 §:n 2 momentissa säädetään.

27 §

Valvonta

Tämän lain mukaisia valvontaviranomaisia ovat Rajavartiolaitos ja Energiavirasto. Hyödyntämisluvan noudattamista talousvyöhykkeellä ja sitä, että hyödyntämislupaa edellyttävällä toiminnalla on hyödyntämislupa, valvoo Rajavartiolaitos. Muilta osin tämän lain noudattamista valvoo Energiavirasto.

Rajavartioviranomaisella on oikeus määrätä välittömästi lopetettavaksi hyödyntämislupaa edellyttävä toiminta, jota harjoitetaan ilman lupaa.

Työ- ja elinkeinoministeriön on ilmoitettava valvontaviranomaisille hyödyntämislupapäätöksestä, 21 §:ssä tarkoitetusta muutospäätöksestä, 22 §:ssä tarkoitetusta siirtopäätöksestä, 24 §:ssä tarkoitetusta peruutuksesta ja 25 §:ssä tarkoitetusta luopumisesta.

28 §

Valvontaviranomaisten pääsyoikeus aluksille

Hyödyntämisluvan nojalla harjoitettavaa toimintaa tämän lain tai muun lain nojalla valvovilla viranomaisilla on oikeus päästä hyödyntämisluvan haltijan käyttämille aluksille niiden käytössä valvottavalla kohteella.

29 §

Tarkastusoikeus

Valvontaviranomaisilla on oikeus päästä hyödyntämisluvan haltijan hallinnassa oleviin tiloihin, jos se on tässä laissa tarkoitetun valvonnan kannalta tarpeen, sekä tehdä siellä tarkastuksia ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Tarkastuksessa on noudatettava, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään. Pysyväisluonteiseen asumiseen tarkoitettuihin tiloihin valvontatoimenpiteet voidaan kuitenkin ulottaa vain, jos on syytä epäillä, että on tehty rikoslain (39/1889) 16 luvun 8 §:ssä tai 33 luvun 1 §:ssä tarkoitettu rikos, ja tarkastus on välttämätön tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi.

Valvontaviranomaisilla on tarkastusta suorittaessaan oikeus ottaa hyödyntämisluvan haltijan asiakirjat ja muuta aineistoa haltuunsa, jos se on tarkastuksen tavoitteiden toteuttamisen kannalta välttämätöntä. Aineisto tulee palauttaa viipymättä, kun tarkastuksen suorittaminen ei enää edellytä aineiston hallussapitoa.

Hyödyntämisluvan haltijan tulee avustaa valvontaviranomaisia tarkastuksen suorittamisessa.

30 §

Uhkasakko

Jos hyödyntämisluvan haltija rikkoo luvan ehtoja, Energiavirasto voi velvoittaa luvan haltijan korjaamaan rikkomuksen. Päätöksen ehtojen noudattamisen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

31 §

Tiedonsaantioikeus

Energiavirastolla, työ- ja elinkeinoministeriöllä ja Rajavartiolaitoksella on oikeus pyynnöstä saada salassapitosäännösten estämättä viranomaisilta, julkista tehtävää hoitavilta ja toiminnanharjoittajilta tietoja, jotka ovat välttämättömiä kilpailutukseen annetun tarjouksen arvioimista, hyödyntämisluvan myöntämistä, hyödyntämisluvan ehtojen noudattamisen varmistamista sekä muiden tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten ja jotka lisäksi koskevat kilpailutuksen osallistujaa, hyödyntämisluvan hakijaa, hyödyntämisluvan haltijaa, hyödyntämisluvan siirronsaajaa, näiden omistajia sekä hyödyntämisluvan haltijan mahdollista uutta omistajaa, jota koskien hyödyntämisluvan haltija on pyytänyt ennakkopäätöstä 23 §:n mukaisesti, sekä edellä mainittujen tahojen toimintaa.

Työ- ja elinkeinoministeriöllä ja valtioneuvostolla on oikeus pyynnöstä saada salassapitosäännösten estämättä viranomaisilta tietoja, jotka ovat välttämättömiä tämän lain mukaista kansallisen turvallisuuden arviointia varten, ja 23 §:n 1 momentin mukaista ennakkopäätöstä varten.

32 §

Muutoksenhaku

Energiaviraston 5 §:n 4 momentissa tarkoitettuun kilpailutuksen tulosta koskevaan päätökseen, 10 §:n 1 momentissa tarkoitettuun osallistumisvakuuden vapauttamista koskevaan päätökseen, 11 §:ssä tarkoitettuun kilpailutuksen ulkopuolelle sulkemista koskevaan päätökseen ja 19 §:n 1 momentissa tarkoitettuun edistämismääräyksen vapauttamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen 5 §:n 4 momentissa tarkoitettussa kilpailutuksen tulosta koskevassa asiassa ja 11 §:ssä tarkoitettussa kilpailutuksen ulkopuolelle sulkemista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä. Asian käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013).

Markkinaoikeuden päätökseen 2 momentissa tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Muutoksenhaussa uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista koskevaan päätökseen sovelletaan kuitenkin, mitä uhkasakkolaissa säädetään.

33 §

Vahingonkorvaus

Joka tämän lain, Euroopan unionin lainsäädännön taikka Maailman kauppajärjestön julkisia hankintoja koskevan sopimuksen vastaisella menettelyllä aiheuttaa tarjoajalle vahinkoa, on velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon.

Kun vahingonkorvausvaatimus koskee tarjousmenettelystä aiheutuneita kuluja, korvauksen tuomitsemiseksi riittää, että tarjoaja näyttää toteen 1 momentissa tarkoitettua virheellisen menettelyn ja sen, että virheettömässä menettelyssä hänellä olisi ollut todellinen mahdollisuus voittaa tarjouskilpailu.

Vahingonkorvausasioissa toimivaltainen tuomioistuin on oikeudenkäymiskaaren 10 luvussa tarkoitettu käräjäoikeus.

937/2024

34 §

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

- 1) ryhtyy tämän lain soveltamisalaan 1 §:n mukaisesti kuuluvaan toimintaan ilman 15 §:ssä tarkoitettua valtioneuvoston myöntämää hyödyntämislupaa,
- 2) laiminlyö 15 §:ssä tarkoitetun hyödyntämisluvan muun kuin laadullisia tekijöitä tai määräaikoja koskevan lupaehdon noudattamisen tai
- 3) laiminlyö 23 §:n 1 momentissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden,

on tuomittava *talousvyöhykkeen merituulivoimalain rikkomisesta* sakkoon.

Edellä 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetusta teosta ei kuitenkaan tuomita rangaistusta, jos teko huomioon ottaen sen haitallisuus ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat on kokonaisuutena arvostellen vähäinen.

35 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

Helsingissä 19.12.2024

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen